

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/612/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5615204353
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5615204353.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci navrhovateľa: H. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XX proti odporkyni: nesvojprávna Q. O., nar. XX. X. XXXX, bytom D. P., P. X, zastúpenej opatrovníčkou Zuzanou Konfálovou, nar. XX. X. XXXX, bytom tamtiež, o zrušenie vyživovacej povinnosti, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 6C/137/2015-23 zo dňa 21. 7. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporkyni určenú rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 20. 4. 2010 č.k. 4P/105/2011-22 z r u š u j e dňom 25. 3. 2012.

Žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporkyni dňom 18. 5. 2015. Vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznáva.

Svoje rozhodnutie zdôvodnil s poukazom na ust. § 62, § 78 Zákona o rodine, keď konštatoval, že pominuli dôvody pre plnenie vyživovacej povinnosti otca k dcére, ktorá sa stala plnoletou, priznaný má invalidný dôchodok a vyplácaný je tiež za jej starostlivosť opatrovateľský príspevok matke, resp. sestre. Zrušenie vyživovacej povinnosti však stanovil až dňom, keď bol podaný návrh, t.j. dňom 18. 5. 2015 s odôvodnením, že pri plnoletých osobách sa zmena pomerov v minulosti posudzuje ku dňu začatia súdneho konania, pričom najneskôr musí byť zmena pomerov daná v čase rozhodovania súdu. Keď navrhovateľ žiadal zrušiť vyživovaciu povinnosť spätne, súd podmienky posudzoval ku dňu podania návrhu a keďže takáto zmena k tomuto termínu nastala, návrhu vyhovel, avšak žiadosť o zrušenie vyživovacej povinnosti k 25. 3. 2012 zamietol, nakoľko podľa jeho názoru zrušiť vyživovaciu povinnosť možno len odo dňa začatia konania (pri plnoletých osobách).

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 151 ods. 2 O.s.p., keď žiaden z účastníkov si náhradu trov neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podal odvolanie navrhovateľ. Súd nesprávne právne posúdil skutočnosť, kedy došlo k zmene pomerov vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, že o zmene možno rozhodovať najskôr k termínu podania návrhu na súd. Poukázal na ust. § 163 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná len od času, kedy došlo k zmene pomerov. Mal za to, že nepochybné nadobudnutím plnoletosti

odporkyne a priznaním jej invalidného dôchodku došlo k takej zmene pomerov, ktorá zakladala zrušenie jeho vyživovacej povinnosti k dcére. Okrem toho poukazoval na to, že od roku 2012 nemá príjem z podnikania, keďže zrušil živnosť a spoločnosť KORAZ s.r.o. nevykazuje žiadny obrat. Od roku 2013 má jediný príjem - starobný dôchodok v sume 275,20 eur. Doteraz je mu zrážané výživné exekučne vo výške 23,97 eur mesačne. Situácia je teda taká, že dcéra má vyšší príjem ako on sám. Žiadal preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu a o zrušení vyživovacej povinnosti rozhodol od doby, kedy došlo k zmene pomerov, t.j. od 25. 3. 2012.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Ako vyplynulo z preskúmaného rozhodnutia a spisového materiálu, predmetom konania bolo zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k odporkyni z toho dôvodu, že táto dovŕšila plnoletosť, je schopná sama sa živiť, nakoľko jej bol priznaný invalidný dôchodok. Ako vyplynulo z odvolania, odvolací súd mal posúdiť, či je možné zrušiť vyživovaciu povinnosť len odo dňa podania návrhu alebo je možné zrušiť vyživovaciu povinnosť s účinnosťou pred podaním návrhu.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľ mal súdom určenú vyživovaciu povinnosť voči odporkyni, ktorej dovŕšením plnoletosti, dňom 25. 3. 2012 bol priznaný invalidný dôchodok vo výške 134,80 eur spolu s vianočným príspevkom za kalendárny rok 2012 vo výške 66,39 eur. V súčasnej dobe invalidný dôchodok predstavuje 307,- eur mesačne. Navrhovateľ vykonával podnikateľskú činnosť, pričom živnosť zrušil v roku 2012, v spoločnosti KORAZ s.r.o. vykonáva funkciu konateľa, avšak spoločnosť je bez príjmu. Od roku 2013 je poberateľom starobného dôchodku.

Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd nepostupoval správne, keď zrušil vyživovaciu povinnosť až dňom podania návrhu, t.j. k 18. 5. 2015 s odôvodnením, že zrušenie výživného k plnoletým osobám je možné len odo dňa začatia konania.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Uvedené zákonné ustanovenia obsahujú výnimku z pravidla, že ak sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Dôvod tejto výnimky spočíva v tom, že v pôvodnom rozhodnutí súd rozhodoval o dávkach, prípadne splátkach, splatných až v budúcnosti, vychádzal z pomerov známych v čase rozhodovania vo veci a nemohol spoľahlivo predvídať, ako sa zmenia okolnosti rozhodujúce pre výšku, prípadne ďalšie trvanie v čase, keď nastane ich splatnosť. K zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách. Podľa okolností konkrétneho prípadu môže ísť o subjektívne, ale aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov. Jedným z dôvodov pre odpadnutie zákonnej podmienky pre vyživovaciu povinnosť, je nadobudnutie spôsobilosti samostatne sa živiť. Zo znenia ust. § 78 Zákona o rodine vyplýva, že ak dôjde k zmene pomerov, rozhodnutie alebo dohodu o výživnom možno zmeniť (zvýšiť, znížiť výživné) a prípadne vyživovaciu povinnosť úplne zrušiť. Ustanovenie rešpektuje dispozičný princíp a princíp oficiality. Pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia o vyživovacej povinnosti voči plnoletému sa vyžaduje aktivita (návrhové konanie) zo strany dotknutých osôb. Pri maloletom dieťati je možná zmena aj v konaní začatom bez návrhu. Občiansky súdny poriadok ako všeobecný predpis uvádza, že zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Zákon o rodine, ktorý osobitne upravuje vznik alebo zánik vyživovacej povinnosti, výslovne neustanovuje dobu, na ktorú možno vzťahovať zmenu pomerov. Vyživovacia povinnosť je konkrétne upravená v § 62 ods. 1 Zákona o rodine, kde je uvedené, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Pod pojmom schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť sa rozumie schopnosť samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného

charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Z hľadiska posúdenia zániku vyživovacej povinnosti jednoznačnejšia je situácia, keď dieťa získa pravidelný príjem, či už zo závislej činnosti, podnikateľskej činnosti alebo aj vzniknutý nárok na vyplácanie invalidného dôchodku, ako to bolo v tomto prípade.

Odvolaací súd má za to, že pri rozhodovaní o zrušení vyživovacej povinnosti nevychádzal prvostupňový súd plne z vyššie uvedených princípov a zánik vyživovacej povinnosti stotožnil s dátumom, kedy bol podaný návrh na súd na zrušenie vyživovacej povinnosti, pričom zánik vyživovacej povinnosti nestotožnil s dátumom, keď dieťa nadobudlo schopnosť samostatne sa živiť, t.z. keď odporkyni bol priznaný invalidný dôchodok. Z ustanovení Zákona o rodine nevyplýva, že zrušenie vyživovacej povinnosti u plnoletého dieťaťa je možné len od dátumu podania návrhu. § 78 Zákona o rodine ako podmienku ustanovuje zmenu pomerov a podanie návrhu.

Odvolaací súd má za to, že obidve tieto podmienky v konaní boli splnené, teda že bol podaný návrh a zistená zmena pomerov k dátumu 25. 3. 2012. Z uvedených dôvodov odvolaací súd postup prvostupňového súdu nepovažoval za správny, a preto napadnuté rozhodnutie zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporkyni zrušil dňom 25. 3. 2012, teda od dátumu, kedy v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine nastala situácia, kedy dieťa je schopné samé sa živiť (priznaný bol invalidný dôchodok).

O trovách celého konania (prvostupňového, aj odvolacieho) rozhodol súd podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 151 ods. 1, 2 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, nakoľko ani jeden z účastníkov si náhradu trov neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.